

แนวทางการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

Ways of Preventing Corruptions in the Office of Local Administrative
Organization through the Use of an Electronic System

วิราภรณ์ พรหมเทพ¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของการทุจริตคอร์รัปชัน และศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ผู้บริหาร ข้าราชการส่วนท้องถิ่น อำเภอขนาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะมีลักษณะการทำสัญญาจ้างหรือให้สัมปทานเฉพาะพรรคพวกผู้สนับสนุน ผู้มีอำนาจในเขตพื้นที่ใช้อำนาจตำแหน่งเอื้อประโยชน์ให้บริษัท/สถานประกอบการของตนเองและพรรคพวก รวมถึงการมีหุ้นหรือผลประโยชน์ในบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับการประมูล สัมปทาน ฝ่าฝืน หลีกเลียงหรือบิดเบือนระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและกฎหมาย เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตน นอกจากนี้ยังมีการเลือกจ้างหรือแต่งตั้งญาติและพรรคพวกตน มีการให้สินบน เป็นต้น สำหรับการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันพบว่า ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ช่วยแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างได้ในระดับหนึ่ง เพราะระบบ อิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ครอบคลุมวิธีการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคาครอบคลุมทุกขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพ สามารถติดตามการจัดซื้อจัดจ้างได้ทุกขั้นตอน ของระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก ได้แก่ GFMS ธนาคาร และศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาไทยสามารถตรวจสอบข้อมูลที่ปรึกษาได้ นอกจากนี้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ทำให้รัฐบาลสามารถบริหารงานควบคุมงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การทุจริตคอร์รัปชัน ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002 ประเทศไทย

Abstract

The objective of this study was to examine corruption problems and investigate methods of corruption preventions and its termination using electronic system in Hat Yai District, Songkhla Province. The study was carried out using in-depth interviews. The main informants involved 30 individuals comprising local administrators and government officials.

It was found that concessions given to supporters of local authorities and administrators were commonly practiced. This included holding shares in companies that have been auctioned, transgression of laws and misrepresentation of rules and regulations for their own exploitations, discrimination against other groups or appointing their relatives through corruptions. It was found that an electronic system called “e-GP” can help to reduce the corruption problems in terms of procurement procedure to some extent. This system could effectively check all stages in procurement process. Besides, the transaction records could be linked with other external organizations such as GFMS, banks and Thai Consultant Center. In addition, it enables the government to effectively manage and control the state budget.

Keywords: Corruption, Electronic system (e-GP), Local Governance

บทนำ

ปัญหาการคอร์รัปชันหรือการฉ้อราษฎร์บังหลวงในระบบราชการไทย ได้เกิดขึ้นมานานหลายสิบปีและได้ระบอบเข้าไปในหน่วยงานของส่วนราชการ เกือบทุกกระทรวง ทบวง กรม องค์การของรัฐ องค์การเอกชนและองค์การอิสระเกือบทุกวงการ เป็นเหตุให้เกิดกระแสการต่อต้าน และเผยแพร่ข่าวสารให้ประชาชนได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ ตลอดจนมา

ประเทศไทยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 5 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทองค์การบริหารส่วนตำบล มีเป็นจำนวนมากที่สุดรองลงมาก็คือเทศบาลซึ่งท้องถิ่นทั้งสองประเภทดังกล่าวรวมกันแล้วจะดูแลพื้นที่เกือบทั้งหมดของประเทศนอกจากกรุงเทพมหานครและสภาตำบล ดังนั้นการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลจึงส่งผลกระทบต่อสภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนจำนวนมากที่สุดของประเทศ หากองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นดังกล่าวปฏิบัติงานให้เป็นไปตามภารกิจของตน อย่างซื่อสัตย์สุจริต ประชาชนก็จะได้รับประโยชน์อย่างมาก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตัวอย่างพบว่าวิธีการจัดซื้อจัดจ้างที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลใช้มากที่สุดคือ “วิธีตกลงราคา และวิธีสอบราคา” การใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Movement Procurement: e-GP) เป็นต้นแบบการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ครบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยมีเป้าหมาย เพื่อเพิ่มความโปร่งใส ลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานตามระเบียบ ลดความซ้ำซ้อนการบันทึกข้อมูล ซึ่งฝ่ายบริหารสามารถติดตามข้อมูลในรูปแบบ Online Real time ในระบบ รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพในการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาของการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับระบบราชการ

คำว่า “ระบบราชการ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า bureaucracy ซึ่งมาจาก คำ 2 คำ คือ “bureau” และ “cracy” คำว่า “bureau” เป็นภาษาฝรั่งเศสมีความหมาย 2 อย่างคือประการแรกหมายถึงโต๊ะเขียนหนังสือที่มีลิ้นชักสำหรับใส่กระดาษประการที่สองหมายถึงการทำงานของหน่วยงานรัฐบาลส่วนคำว่า “cracy” มีรากศัพท์จากภาษากรีกว่า “kratia” หมายถึงลัทธิการปกครองหรืออำนาจดังนั้นเมื่อรวมคำทั้ง 2 คำนี้จึงหมายถึงการใช้อำนาจปฏิบัติงานของราชการ

ระบบราชการไทย

ระบบราชการไทยมีลักษณะเช่นเดียวกับระบบราชการในต่างประเทศโดยทั่วไปซึ่งเป็นระบบบริหารงานสาธารณะได้รับแนวทางตะวันตกซึ่งพัฒนาระบบราชการขึ้นเพื่อรองรับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจยุคหลังปฏิวัติอุตสาหกรรมซึ่งหลักการบริหารงานในระบบราชการของไทยตั้งอยู่บนหลักการตามแนวความคิดของ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) คือ (1) การบริหารงานโดยมีกฎระเบียบที่แน่นอน (2) การแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะอย่าง (3) ลำดับชั้นการบังคับบัญชา (4) มีการตัดสินใจที่พิจารณาจากเหตุผลเชิงวิชาการและความถูกต้องในแง่ของ

กฎหมาย (5) การบริหารใช้ระบบการจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระเบียบ (6) การทำงานเป็นอาชีพ (7) สมาชิกในองค์กรมีความสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะเป็นทางการ (8) การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งพิจารณาจากความรู้ความสามารถ

แนวคิดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นพอสรุปได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเองโดยให้มีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนาและให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจและดำเนินการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนและหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลางซึ่งภายใต้การปกครองตนเองนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามโครงการต่างๆด้วยความรัดกุมและให้เป็นไปตามระเบียบๆ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ซึ่งจะทำให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ศิริลักษณ์ ผื่นสีบ, 2554)

แนวคิดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption)

การทุจริตคอร์รัปชันถือว่าเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่งซึ่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมการเมืองตลอดจนความเชื่อมั่นระหว่างประเทศการทุจริตคอร์รัปชันอาจมีความหมายหลายมิติและมองได้หลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบเป็นเรื่องของการรับเงินสิ่งของที่มีค่าเพื่อกระทำการหรือละเว้นกระทำการบางอย่าง นอกจากนี้ยังมีความหมายไปถึงการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อเหตุผลมิบังควรด้วยการทุจริตคอร์รัปชันยังรวมถึงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากหน้าที่ปกติเช่นการใช้อิทธิพลส่วนตัวบางประการหากมองในมิติด้านกฎหมายการทุจริตคอร์รัปชันอาจตรงกับคำว่า การทุจริตในวงราชการ ได้แก่ การฉ้อราษฎร์บังหลวงซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญาใช้คำว่า การแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นหากมองในมิติด้านศีลธรรม การคอร์รัปชัน ได้แก่ การกระทำซึ่งละเมิดหลักแห่งศีลธรรมเรื่องต่างๆ (เอมอรไชย บัวแดง กับ คณะ, 2548 อ้างถึงใน ทินพันธุ์ นาคะตะ, 2541)

แนวทางการปฏิบัติงานจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

ระบบงานที่จัดทำเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและพัสดุภาครัฐได้อย่างรวดเร็วถูกต้องครบถ้วนทั่วถึงเป็นศูนย์ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่มีระบบบริหารจัดการรหัสสินค้าและบริการภาครัฐเก็บข้อมูลของหน่วยจัดซื้อและข้อมูลผู้ค้าสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างรูปแบบต่างๆ เชื่อมต่อข้อมูลกับแหล่งข้อมูลภายนอกที่เกี่ยวข้องและ

เป็นต้นแบบการประมวลด้วยอิเล็กทรอนิกส์ที่ครบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐโดยมีเป้าหมาย เพื่อเพิ่มความโปร่งใสลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชันลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานตามระเบียบ ลดความซ้ำซ้อนการบันทึกข้อมูลซึ่งฝ่ายบริหารสามารถติดตามข้อมูลได้แบบ Online Real time ในระบบรวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพในการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโดยใช้แหล่งข้อมูล จาก ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ ส่วนท้องถิ่น อำเภอขนาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 30 คน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน กับกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลเพื่อให้ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาทุจริต คอร์รัปชันในองค์กรให้สูญสิ้นไป

ผลการวิจัย

1. ลักษณะปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะมีลักษณะ การทำสัญญาจ้างหรือให้สัมปทานเฉพาะพรรคพวกผู้สนับสนุน ผู้มีอำนาจในเขตพื้นที่ ใช้อำนาจ ตำแหน่งเอื้อประโยชน์ให้บริษัท/สถานประกอบการของตนเองและพรรคพวก รวมถึงการมีหุ้นหรือ ผลประโยชน์ในบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับการประมวล สัมปทาน ผ่าฝืน หลักเสียง หรือ บิดเบือนระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและกฎหมาย เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ สร้างระเบียบ กฎหมาย เพื่อเอื้ออำนวยต่อโครงการ/การจัดซื้อจัดจ้าง ประมูลงาน ฯลฯ การสมยอม เป็นต้น

2. หน่วยงานที่น่าจะเป็นหลักในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นคือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ปปท) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช) จัดตั้งอนุกรรมการประสานงาน ป.ป.ช. จังหวัดและให้ ป.ป.ช. จัดให้มีอาสาสมัคร ป.ป.ช. ภาคประชาชนในการตรวจสอบการ ทำงานของ อปท องค์กรอิสระที่มีหน้าที่ตรวจสอบ อปท. อาจได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ หรือ หน่วยงาน NGO สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) จัดให้มี สตง. ประจำ จังหวัด

3. การเผยแพร่ข้อมูลการทุจริตคอร์รัปชัน การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น การเปิดเผยข้อมูลหรือการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการทุจริตในหน่วยงาน ภาครัฐเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเผยแพร่ดังกล่าวจะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ได้เห็น ปัญหาที่เกิดจากการทุจริตคอร์รัปชัน เห็นบทลงโทษที่เกิดจากการทุจริตคอร์รัปชันเป็นต้น

ทั้งนี้การเผยแพร่ข้อมูลการทุจริตสามารถทำได้หลากหลายลักษณะ เช่น เผยแพร่โดยใช้ใบปลิว แผ่นพับ สื่อวิทยุท้องถิ่น สื่อกระจายเสียงชุมชน

4. บทลงโทษเมื่อมีการทุจริตคอร์รัปชัน

- 1) จะต้องมีการอายัดและยึดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐที่ได้มาด้วยการคอร์รัปชัน
- 2) ผู้ที่ทำความผิดจะต้องได้รับโทษอาญา เช่น มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
- 3) ระวังโทษจำคุก ตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือจำคุกตลอดชีวิต
- 4) มีโทษปรับ ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างจริงจัง
- 5) ความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ควรให้ลงโทษไล่ออกจากราชการ ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้ถูกลงโทษไม่มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จบำนาญ

5. บทบาทของผู้บริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต คอร์รัปชัน โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ตลอดจนการจ่ายเงินแผ่นดินให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ สนับสนุนภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการรณรงค์เรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง และปลูกจิตสำนึกและค่านิยมของสังคมให้ประชาชนร่วมกันต่อต้านการทุจริตและการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเลือกโครงการที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่ ในท้องถิ่นมากที่สุดและส่งเสริมให้มีการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานหรือราคาไม่สูงกว่าความเป็นจริง มีการกำหนดนโยบายการป้องกันการทุจริตในองค์กร เพื่อให้บุคลากรในองค์กรได้ถือปฏิบัติร่วมกัน

6. ความร่วมมือของบุคลากรในองค์กรในการป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

ความร่วมมือของบุคลากรในองค์กรในการป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้โดยการร่วมรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นตื่นตัวในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันให้มากขึ้นให้ความร่วมมือกับหน่วยงาน เช่น สตง. ป.ป.ช. ให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ไม่เกรงกลัวอิทธิพล ปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชัน ให้กับประชาชน เพื่อเลือกคนดีเข้ามาเป็นตัวแทนทำหน้าที่บริหารงานในท้องถิ่น มีส่วนในการดำเนินการให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นให้มากขึ้น ให้เข้าใจในกฎระเบียบกฎหมายเพื่อที่จะได้สอดส่องดูแลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. การสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรในองค์กรละเว้นการทุจริตคอร์รัปชัน

การสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรในองค์กรละเว้นการทุจริตคอร์รัปชัน โดยการส่งเสริมปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก จริยธรรมคุณธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต มีการป้องกันและเฝ้าระวัง

เหตุการณ์และพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ เช่น มีการตรวจสอบภายใน หรือควบคุมภายใน อย่างเข้มงวดและจริงจัง

8. ความเข้าใจกับระบบการจัดซื้อ/จัดจ้างภาครัฐ (e-GP)

เกี่ยวกับความเข้าใจกับระบบการจัดซื้อ/จัดจ้างภาครัฐ (e-GP) ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement : e-GP) เป็นระบบงานที่จัดทำขึ้นเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง และพัสดุภาครัฐได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน ทัวถึง เป็นศูนย์ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ที่มีระบบบริหารจัดการรหัสสินค้าและบริการภาครัฐ เก็บข้อมูลของหน่วยจัดซื้อ และข้อมูลผู้ค้า สำหรับการ จัดซื้อจัดจ้างรูปแบบต่างๆ เชื่อมต่อข้อมูลกับแหล่งข้อมูลภายนอกที่เกี่ยวข้อง และเป็นต้นแบบการประมวลด้วยอิเล็กทรอนิกส์ที่ครบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความโปร่งใส ลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ลดความผิดพลาดในการปฏิบัติตามระเบียบ ลดความซ้ำซ้อน การบันทึกข้อมูล ซึ่งฝ่ายบริหารสามารถติดตามข้อมูลได้แบบ Online Real time ในระบบ รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพในการเร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณได้

9. ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ช่วยแก้ไขปัญหการทุจริตคอร์รัปชัน ในเรื่องการจัดซื้อ/จัดจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถลดปัญหาการทุจริตในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างได้ในระดับหนึ่ง เพราะระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) สามารถติดตามการจัดซื้อจัดจ้างได้ทุกขั้นตอน สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก ได้แก่ GFMS ทำให้รัฐบาลสามารถบริหารงานควบคุมงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการศึกษพบว่าส่วนใหญ่การทุจริตในหน่วยงานจะเป็นไปในลักษณะการทำสัญญาจ้างหรือให้สัมปทานเฉพาะพรรคพวกผู้สนับสนุน ผู้มีอำนาจในเขตพื้นที่ใช้อำนาจตำแหน่งเอื้อประโยชน์ให้บริษัท/สถานประกอบการของตนเองและพรรคพวก การเลือกจ้างหรือแต่งตั้งญาติและพรรคพวก ตน มีการให้สินบน สอดคล้องกับงานวิจัยของภาณุ ลวกุล (2545) ศึกษาเรื่อง “รูปแบบและวิธีการคอร์รัปชันในองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการคอร์รัปชันใน อบต.แห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษาวิธีการคอร์รัปชันใน อบต.แห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศึกษาถึงวิธีการป้องกันและแก้ไขการคอร์รัปชัน ใน อบต. ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของการคอร์รัปชันนั้นจะแปรเปลี่ยนไปตามโอกาส

ที่เกิดขึ้นเข้าทำนองที่ว่าไม่เกิดก็ไม่ทำเป็นส่วนใหญ่ (กรณีตามน้ำ) และก็จะมียุทธศาสตร์อีกกลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นฝ่ายบริหารมักจะร่วมมือกับผู้รับเหมาหรือกลุ่มสมาชิก อดต. ของตัวเองทำกันหลายคน (กรณีทวนน้ำ) นั้นหมายความว่าตั้งใจที่จะโกง และพร้อมที่จะกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ของตัวเองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ โดยไม่สนใจว่าจะมีการร้องเรียนหรือจับตามองหรือไม่ เนื่องจากถือว่า ตัวเองมีอำนาจ การคอร์รัปชันนั้น มีการปรากฏตัวอยู่ทุกรูปแบบและเป็นรูปแบบที่จะทำกันมานานวิธีการคอร์รัปชันส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นนั้น ก็จะปรากฏตามรูปแบบที่จะทำการคอร์รัปชัน เช่นการรับสินน้ำใจ รับสินบน และกินค่าคอมมิชชั่น ซึ่งบางครั้งก็จะเกิดการเชื่อมโยงไปสู่การคอร์รัปชันด้านวัสดุครุภัณฑ์หรืองานซ่อมแซม รวมถึงงานตกแต่ง สถานที่ของทางราชการ หรือในกรณีการตรวจรับงานในการก่อสร้าง

นอกจากนี้ยังพบว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ช่วยแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในเรื่องการจัดซื้อ/จัดจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถลดปัญหาการทุจริต ในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างได้ในระดับหนึ่ง เพราะระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ครอบคลุมขั้นตอนวิธีการจัดซื้อจัดจ้างทั้งหมด ให้มีประสิทธิภาพ สามารถติดตามการจัดซื้อจัดจ้างได้ทุกขั้นตอน ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก ได้แก่ GFMS นอกจากนี้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ทำให้รัฐบาลสามารถบริหารงานควบคุมงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของเหมฤดี วานิกานุกูล (2546) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์โครงสร้างลักษณะการเกิดคอร์รัปชันกรณีศึกษา คอร์รัปชันกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัญหาของการคอร์รัปชันในหน่วยงานราชการด้านการจัดซื้อจัดจ้าง โดยจะทำการเปรียบเทียบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบเดิม แนวโน้มการประหยัดงบประมาณจากการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e – Procurement) รวมถึงแนวโน้มการลดการทุจริตคอร์รัปชันโดยการใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยรูปแบบเดิมจะมีปัญหาทางด้าน การฮั้วการประมูลหรือการสมยอมราคากันถึงร้อยละ 51 การปิดโอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสารในการจัดซื้อจัดจ้าง ร้อยละ 38 การจ่ายค่าตอบแทนที่ไม่เป็นทางการร้อยละ 38 ซึ่งการนำระบบ e – Procurement สามารถลดปัญหาการสมยอมราคาลงเหลือร้อยละ 20 การจ่ายค่าตอบแทนที่ไม่เป็นทางการ ลดลงเหลือร้อยละ 3 และการปิดโอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสารในการจัดซื้อจัดจ้าง ลดลงเหลือร้อยละ 1 สาเหตุเนื่องมาจากระบบนี้จะช่วยลดการติดต่อบริหารเจ้าหน้าที่พัสดุกับผู้ประกอบการ และจากข้อมูลพบว่าการนำระบบ e – Procurement มาใช้ก่อให้เกิดการประหยัดงบประมาณ ร้อยละ 15.28

ของวงเงินงบประมาณ การนำระบบ e – Procurement มาใช้สามารถที่แก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันจะลดลงได้รวมถึงจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการคอร์รัปชันของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งผลดีจากการใช้ระบบนี้คือ สร้างความโปร่งใส ก่อให้เกิดการแข่งขันราคากันเป็นธรรม ลดการจ่ายเงินใต้โต๊ะและการสมยอมราคากัน ซึ่งทั้งหมดจะส่งผลให้ต้นทุนโดยรวมของภาครัฐในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างนั้นลดลงได้ในที่สุด

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. ระบบการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้แบบผสมผสาน คือเน้นทั้งการบริหาร การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า การป้องกันการทุจริตประพฤตินิชอบ และการรายงานที่ถูกต้อง แล้วจัดให้มีการตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอว่ามีการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร

2. ควรดำเนินมาตรการลงโทษทั้งทางวินัย ทางปกครอง ทางแพ่ง ทางอาญาและทางภาษีอย่างเด็ดขาด รวดเร็ว กับผู้ทุจริตหรือมีส่วนปกป้องผู้ทุจริต รวมทั้งจะผลักดันให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและพัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบ เพื่อให้สามารถลงโทษผู้ทุจริตอย่างเด็ดขาดและสามารถชดเชยความเสียหายแก่ภาครัฐหรือประชาชนที่ต้องได้รับความเสียหายจากการกระทำทุจริตที่เกิดขึ้น

3. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการรณรงค์อย่างจริงจังและปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมของสังคมให้ประชาชนร่วมกันต่อต้านการทุจริต และการประพฤตินิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบทั้งในภาคราชการและภาคเอกชน รวมทั้งส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต

4. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการรวมตัวเป็นองค์กรภาคประชาชนและให้ประชาชนมีบทบาทและส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ

5. ปฏิรูปกระบวนการจัดและใช้งบประมาณแผ่นดิน และระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรับเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการอนุมัติงบประมาณ โดยสนับสนุนให้ผู้ทรงคุณวุฒิและประชาชนสามารถมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้นในการตรวจสอบและวิเคราะห์การเสนอของงบประมาณและใช้งบประมาณ

เอกสารอ้างอิง

- เขมฤดี วานิกานุกูล. (2546). การวิเคราะห์โครงสร้างลักษณะการเกิดคอร์รัปชันกรณีศึกษา
คอร์รัปชันกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนา
บริหารศาสตร์.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2541). การเมืองการบริหารไทย : ภาวะของชาติ โครงการเอกสารและตำรา
สมาคมรัฐประศาสน์. สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์,ม.ป.ท.
- ภาณุ ลวกุล (2545) รูปแบบและวิธีการคอร์รัปชันในองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ.ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.
- ศิริลักษณ์ ฝิ่นสีบ. (2554). “ ปัญหาในการจัดซื้อจัดจ้างโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
ของเทศบาลตำบลยางเหิ่ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ” การค้นคว้าแบบอิสระ
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ .
- เอมอร ไชยบัวแดง กับคณะ. (2548). มาตรการตรวจสอบฟ่งเล็งเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงาน
งที่มีแนวโน้มการทุจริตคอร์รัปชัน.เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการระดับชาติ
ว่าด้วยงานยุติธรรมครั้งที่3 กระบวนการยุติธรรมกับบทบาทการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน